

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoP/55/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312203773
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8312203773.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci mal. Y. J., nar. XX.XX.XXXX a mal. Y. J., nar. XX.XX.XXXX, zastúpených opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, detašované pracovisko Snina, za účasti matky Y. J., bytom A. Q., Q. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Alexandrom Krajňákom, advokátom so sídlom v Humennom, Laborecká 58 a otca Y. J., bytom L., T. XXXX/XX, o návrhu na vydanie predbežného opatrenia s prísl., o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Humenné zo dňa 27.3.2012 č.k. 19 P 123/2012-18 takto

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie okrem výroku o trovách konania.

Zrušuje uznesenie vo výroku o trovách konania.

Ukladá matke, aby do 30 dní od doručenia uznesenia podala návrh na úpravu práv a povinností k mal. deťom na obdobie do ukončenia konania OS Humenné sp. zn. 15 C 66/2012.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa predbežne zveril maloleté deti J. do osobnej starostlivosti matky. Predbežne zaviazal otca prispievať na výživu maloletých detí sumou po 26 Eur mesačne na každé z nich s tým, že toto výživné je otec povinný zasielať vždy k prvému dňu v mesiaci vopred k rukám matky od právoplatnosti rozhodnutia. Určil, že predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia súdneho konania o rozvod manželstva s prísl., vedeného na Okresnom súde Humenné sp. zn. 15 P 66/2012. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa zistil, že maloleté deti v súčasnosti žijú v spoločnej domácnosti s matkou v rodinnom dome jej priateľa. Sociálnym šetrením v rodine bolo zistené, že matka detí má vytvorené dobré podmienky pre ich výchovu a starostlivosť. V súčasnej dobe je s otcom v rozvodovom konaní a otec sa dlhšiu dobu nepodieľa na výchove maloletých detí. Podľa udania matky, jej odmieta vydať maloletého Y., ktorý je u neho. Matka je na predĺženej rodičovskej dovolenke. Súd prvého stupňa bol toho názoru, že je v záujme maloletých detí dočasne upraviť pomery účastníkov do času, kým nebude právoplatne rozhodnuté o právach a povinnostiach rodičov k nim v prebiehajúcom rozvodovom konaní. Maloleté deti preto predbežne zveril do starostlivosti matky, zo strany otca určil výživné po 26 Eur mesačne. O predbežnej úprave styku maloletých detí s otcom nerozhodoval, keďže tento návrh nebol predmetom podaného návrhu zo strany matky a navyše o otázkach styku otca s maloletými deťmi rozhodol súd v konaní 15 P 55/2012. O trovách konania účastníkov súd prvého stupňa rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletých detí, ktorý navrhol uznesenie zmeniť tak, aby návrh matky bol zamietnutý. Vytýka súdu prvého stupňa, že pri

rozhodovaní vychádzal zo správy kolízneho opatrovníka z 9.3.2012, ktorej objektívnosť namietal v konaní o predbežnej úprave styku s maloletými deťmi. Má za to, že správa kolízneho opatrovníka z 9.3.2012 vykazuje znaky zaujatosti, pretože referent je susedom Y. J., matky maloletých detí a má trvalé bydlisko v A. Q.. Nebráni práva a oprávnené záujmy maloletých detí, ale práva matky. Poukazuje na to, že vo februári 2012 matka nechala deti choré v ich spoločnej domácnosti v Snine a odišla za svojim druhom. On sa o ne postaral a ráno ich vzal k ošetrojúcej lekárke. V ten istý deň nahlásil príslušnému ÚPSVaR Humenné, že matka opustila spoločnú domácnosť a o deti sa nestará. Kolízny opatrovník ho vyzval, aby deti odovzdal matke a aby spolupracoval. On túto výzvu akceptoval a matke deti vydal. Odvtedy mal obmedzený akýkoľvek styk s maloletými deťmi. Podmienky, v akých žili deti a v akých chcel deti pri predbežnej úprave styku mať, vôbec neboli skúmané. Zdôraznil, že on má záujem udržať rodinu pokope, nemá problém rešpektovať odporúčania a sociálne poradenstvo orgánu Sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Nebol však nimi oslovený. Zdôrazňuje, že svoje deti aj manželku má natoľko rád, že by ich nevystavil stresom z vyhrážok a napádania, má za to, že je to naopak matka, ktorá dvakrát vyvolala konflikt, pri ktorom porušovala domovú slobodu a deti stresovala. Deti mal iba raz cez víkend v marci 2012. Keďže neexistovala žiadne rozhodnutie súdu o zverení, či úprave styku s deťmi a matka mu styk neumožnila, nevedel kde ich drží a ako sú na tom zdravotne. Oznamoval matke, že si deti vyberie v kľude zo škôlky a večer jej ich odovzdá. Matka situáciu riešila konfliktným spôsobom. Maloletú Y. jej vydal, od vtedy deti boli oddelené. Matke umožnil každodenný telefonický kontakt s maloletým Martinom. Vyzval ju na urovanie vzťahov čo sa týka maloletých detí, no jeho výzva nebola vypočutá. Poukazuje tiež na to, že matka sa vracala domov po nociach. Pracuje ako sales manažérka, práca jej zaberá množstvo času. Cez víkendy má školenia a ešte diaľkovo študuje vysokú školu. Na deti jej veľa času neostáva a celý čas sa staral o deti výlučne sám a manželke vypomáhal. Čo sa týka zdravotného stavu maloletých detí, obe majú diagnózu GER, čo si vyžaduje diétu, cvičenia a pravidelné užívanie liekov. Deti tiež potrebujú špeciálne ošetrovanie v Šrobárovom ústave detskej tuberkulózy a respiračných chorôb v Dolnom Smokovci. Deti boli objednané na vyšetrenie minulý rok, matka vyšetrenie zmarila. Má tak obavy o zdravotný stav maloletých detí. Otec zdôraznil, že momentálne žije u svojich rodičov, vzhľadom na to, že spoločne prenajatý byt odovzdal, potom čo matka z bytu odišla. Spoločný byt považovala aj deti za svoj domov. U rodičov má vytvorené všetky podmienky na zdravý psychický a fyzický vývoj. Majú tam svoju izbu a cítia sa dobre. Myslí si, že súčasné bydlisko matky nepredstavuje vhodné prostredie pre zdravý vývoj detí, nakoľko tieto sa sťažujú, že do domu chodia cudzí ľudia a často požívajú alkoholické nápoje. Bývajú u rozvedeného muža, ktorý svoju bývalú manželku fyzicky a psychicky týral a nestaral sa o vlastné deti. Vzhľadom na nepriaznivé podmienky, v ktorých deti žijú a nezodpovedný prístup matky ku zdraviu detí, má otec dôvodnú obavu o ich zdravotný stav a zdravý psychický a mravný vývin. Tým, že mu bol odňatý vzájomný kontakt s deťmi, trpia citové väzby medzi ním a deťmi. Deti boli na dennú prítomnosť a lásku otca zvyknuté, keďže matka na deti nemala čas. Taktiež poukázal na to, že vykonateľné rozhodnutie súdu prvého stupňa rešpektuje, matka ho však zneužíva a nerešpektuje uznesenie o predbežnej úprave styku.

Matka navrhla uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Má za to, že správa kolízneho opatrovníka je podľa jej názoru objektívna. Súd prvého stupňa vychádzal aj z aktuálnej správy z 27.3.2012, na ktorú poukazuje v rozhodnutí. Matka tvrdí, že vo februári neodišla od maloletých detí bezdôvodne, ale potom, čo ju otec vo večerných hodinách opakovane fyzicky napádal. Deti pritom neboli choré. Bolo to v čase, keď otec už nežil v spoločnej domácnosti s matkou a deťmi, nakoľko sa v novembri 2010 odsťahoval zo spoločne prenajatého bytu. V ten večer otec prišiel na návštevu detí, keďže v danej situácii matka nemala iné riešenie, zavolała policajnú hliadku a maloleté deti sa vtedy celý večer pozerali na to, ako ich otec matku bije a vulgárne jej nadáva. Zo strachu následne nešla späť do bytu, s deťmi bola v tom čase stará matka. Na druhý deň otec matke deti odovzdal. Matka zdôrazňuje, že má zabezpečené všetky podmienky pre riadnu starostlivosť o maloleté deti. Deti bývajú s ňou v rodinnom dome vo vlastníctve jej priateľa, kde majú svoje vlastné izby, veľkú záhradu a podmienky pre svoj ďalší vývoj. Naopak, podmienky pre starostlivosť o maloleté deti nie sú zabezpečené u otca, ktorý žije v trojizbovom byte so svojimi rodičmi, súrodencami a ich deťmi. V tomto byte spolu žije 6 osôb. Od novembra 2010 matka s otcem nežijú v spoločnej domácnosti a od uvedenej doby sa o deti stará výlučne matka. Má za to, že otec sa na výchovu detí nepodieľal v súčasnosti ani počas vzájomného spolujitia. Od tej doby, čo podala návrh na rozvod manželstva, sa otec matke vyhrážal, ohrozuje ju a napáda často aj pred maloletými deťmi. Matka tvrdí, že otcovi umožňovala stretávať sa s deťmi počas víkendov, on však nedodržiaval čas prevzatia a odovzdania maloletých detí. Pokiaľ ide o incident z marca 2012, v ten deň otec bez vedomia matky zobral deti zo škôlky, nechcel ich matke následne odovzdať. Matka vzala následne len

mal. Y., ktorú sa otcovi nepodarilo zadržať a mal. Y. ostal u otca. Otec ho odmietol vydať a umožniť styk s matkou celý mesiac. Matka tiež poukazovala na konflikt, ktorý mala s rodičmi otca. Zdôraznila, že je pravdou, že je v hmotnej núdzi, keďže otec na maloleté deti neprispieva žiadnou sumou, preto si našla prácu, ktorú vykonáva na základe dohody o pracovnej činnosti s priemerným mesačným príjmom 200 Eur. Matka pracuje počas dňa, keď sú maloleté deti v škôlke. Nikdy nepracuje v noci, ako to uvádza otec a nevracia sa domov neskoro. Pokiaľ ide o školenia týkajúce sa vykonávanej práce, tie sa uskutočňujú možno 2x ročne. Zvyšný čas matka venuje starostlivosti o maloleté deti. Matke finančne vypomáhajú rodičia a priateľ. Otec sa o zdravotný stav maloletých detí podľa tvrdenia matky začal zaujímať až v roku 2012. V zmysle toho považuje odvolanie otca za nedôvodné.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle zásad vyjadrených v § 212 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p., predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere,

odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 76 ods. 3 O.s.p., súd pri nariadení predbežného opatrenia uloží navrhovateľovi, aby v lehote, ktorú mu určí, podal návrh na začatie konania na súde alebo na rozhodcovskom súde; ak ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd vydá uznesenie o začatí konania. Môže tiež určiť, že predbežné opatrenie bude trvať len po určený čas.

Predbežné opatrenie v zmysle citovaných zákonných ustanovení má predbežnú povahu a je možné ho nariadiť vtedy, ak nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie o veci. Predbežné opatrenie nemá prejednať práva a záujmy účastníkov a svoje opodstatnenie stráca, akonáhle súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Jeho účelom je teda dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia. Predpokladom jeho nariadenia je aspoň osvedčené právo a aspoň osvedčené ohrozenie tohto práva.

Vychádzajúc z obsahu spisu je zrejmé, že mal. Y. J. a mal. Y. J. pochádzajú z manželského vzťahu rodičov, ktorí už dlhšiu dobu nežijú v spoločnej domácnosti z dôvodu existencie vzájomných nedorozumení a konfliktov. Doposiaľ sa maloleté deti nachádzali v starostlivosti matky, avšak je zrejmé, že v poslednom období dochádza medzi rodičmi k nedorozumeniam ohľadom usporiadania ich vzájomných vzťahov k maloletým deťom. Rodičia sa nevedia dohodnúť ohľadom ďalšieho výchovného prostredia detí, pričom nebolo zistené, že by matka, ktorá sa o deti doposiaľ starala, nebola schopná zabezpečiť riadnym spôsobom ich výchovu. Je pritom zrejmé, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o žiadanom predbežnom opatrení vychádzal z aktuálnej správy kolízneho opatrovníka z 27.3.2012 a teda nielen zo správ, ktoré boli predkladané v inom konaní účastníkov (OS Humenné sp. zn. 15 P 55/2012), ktoré otec v podanom odvolaní namieta.

V záujme dočasnej stabilizácie vzájomných pomerov účastníkov odvolací súd v štádiu predbežnej úpravy ich pomerov nemal pochybnosti o správnosti rozhodnutia prvostupňového súdu o predbežnom zverení maloletých detí do starostlivosti matky zohľadňujúc, že skutočnosti, ktoré by aspoň osvedčovali nedostatočnú starostlivosť matky o maloleté deti zistené neboli. Argumentácia otca má nepochybne svoj právny význam, pričom v konaní o veci samej bude konajúci súd s konečnou platnosťou zisťovať, ktorý z rodičov má vytvorené tie najlepšie podmienky pre ďalší psychický a fyzický vývoj maloletých a na tom základe aj o veci rozhodne.

Podobne správnym spôsobom rozhodoval prvostupňový súd aj o vyživovacej povinnosti zo strany otca k maloletým deťom určenej v tomto štádiu konania v minimálnej výške 26 Eur mesačne a to v súlade s ustanovením § 62 ods. 3 Zákona o rodine.

Kolíznym opatrovníkom v tomto štádiu konania zdôraznil, že z hľadiska riadneho fyzického a psychického vývinu maloletých detí je nutný aj ich pravidelný kontakt s otcom. V tomto smere Okresný súd v Humennom v inom konaní sp. zn. 15 P 55/2012 rozhodol o predbežnej úprave styku otca s maloletými deťmi, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.5.2012 a v záujme ďalšieho zdravého vývinu maloletých detí je povinnosťou matky ho rešpektovať a vytvárať podmienky pre úspešnú realizáciu stretávania sa otca s deťmi.

Vo vzťahu medzi rodičmi prebieha na Okresnom súde v Humennom konanie o rozvod ich manželstva (sp. zn. 15 P 66/2012) a s tým je spojené aj konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom pochádzajúcim z ich manželstva na čas po rozvode (§113 ods. 1 O.s.p.). Keďže nariadené predbežné opatrenie upravuje vzájomné vzťahy účastníkov k maloletým deťom už v tomto štádiu konania, odvolací súd podľa § 76 ods. 3 O.s.p. uložil matke povinnosť podať návrh na začatie konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na obdobie do právoplatného ukončenia konania o rozvod manželstva.

Odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania postupom podľa § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p. Je totiž zrejmé, že návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bolo vyhovené, a preto o trovách tohto štádia konania môže byť rozhodnuté až v konečnom rozhodnutí o veci samej v súlade s ustanovením § 145 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.